

Purohopeatäplä

Bäckpärlemorfjäril
Boloria thore

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Rauhoitettu Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien eteläpuolella (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Purohopeatäplä on keskikokoiseksi hopeatäpläksi isohko: siipiväli on 35–47 mm. Pyöreähköt siivet ovat kellanpunaiset ja mustatäpläiset, usein ja varsinkin takasiivistä voimakkaan tummasävyiset. Pohjoissuomalaiset perhoset ovat vaaleampia. Siipien alapinnat ovat kellertävän punaruskeat, ja varsinaiset hopeatäplät puuttuvat takasiivistä. Purohopeatäplän elinpaikoilla lentävistä muista hopeatäplistä tavallisimpia ovat niittyhopeatäplä (*Boloria selene*) ja angervohopeatäplä (*Brenthis ino*).

Elinympäristö ja levinneisyys

Purohopeatäplä elää rehevien lehtomaisten metsien aukko- paikoilla, metsien ja teiden reunamilla sekä purojen varsilla. Pohjoisessa elinpaikat ovat rehevien tunturikoivikoiden kurjenpolviniittyaukkoja ja puronvarsia. Purohopeatäplä lentää kesäkuun puolivälistä heinäkuun puoliväliin. Pohjois-Suomessa lento alkaa vasta heinäkuun alussa. Toukka elää orvokkeilla (*Viola*), joten perhonen tarvitsee orvokkeja kasvavia alueita lisääntyäkseen. Lajia esiintyy harvinaisena ja paikoittaisena vain Pohjois-Karjalassa sekä pohjoisessa pääosin Enontekiön ja Utsjoen Lapissa.

Nykytila ja uhkatekijät

Purohopeatäplän rajallinen esiintymisalue tekee lajista erityisen haavoittuvan, mikäli sen elinympäristössä tapahtuu muutoksia. Lajin uhanalaisuuteen johtaneita syitä ovat avoimien alueiden umpeenkasvu ja metsien puulajisuhteiden muutokset. Lajille sopivia niittyarantoja uhkaa umpeenkasvu ja liian intensiivinen metsätalous. Laji kärsinee myös maaseudun rakentamisesta.

Hoitosuositukset

Purohopeatäplän elinympäristöissä tulisi välttää voimakkaita metsätaloustoimia. Lehtoalueilla voidaan tarvittaessa kuitenkin poistaa suurikokoisia kuusia sekä alikasvokuusia kuusetumisen ehkäisemiseksi. Kaikkia orvokkikasvustoja tulisi varoa metsänhoitotöiden yhteydessä – välttämällä metsäkoineilla niiden ylijäämistä ja puutavaran pinoamista tai hakkuutähteiden kasaamista niiden päälle. Purohopeatäplä hyötyy riittävän leveistä vesistöjen suojavyöhykkeistä sekä rantaniittyjen kunnostuksesta ja ennallistamisesta. Osa purohopeatäplän elinympäristöistä on metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (purojen välittömät lähiympäristöt), joiden ominaispiirteiden muuttaminen on kielletty. Metsälain erityisen arvokkaiden elinympäristöjen ominaispiirteiden säilyttämiseen on mahdollista hakea ympäristötukea METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Luonnonsuojelulaki 1096/1996. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961096>. Viitattu 19.10.2022.
- Metsälaki 1093/1996. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961093>. Viitattu 19.10.2022.
- Rassi, P., Alanen, A., Kemppainen, E., Vickholm, M. & Väisänen, R. 1985. Uhanalaisten eläinten ja kasvien suojelutoimikunnan mietintö. Osa II Suomen uhanalaiset eläimet. Komiteamietintö 1985:43, Ympäristöministeriö, Helsinki. 466 s.
- Silvonen, K., Top-Jensen, M. & Fibiger, M. 2014. Suomen päivä- ja yöperhoset – maastokäsikirja (A field guide to the butterflies and moths of Finland), Oestermarie, 822 s.
- Suomen Lajitietokeskus, purohopeatäplä. Saatavilla: <https://laji.fi/taxon/MX.60895>. Viitattu 19.10.2022.

Kuvat: Eino Ylönen, CC-BY-NC-4.0, [Laji.fi](https://laji.fi)